

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobců: a) M. Z.
 b) Z. Z.

oba zastoupeni advokátem JUDr. Davidem Pytelou, MBA, LL.M.
sídlem Litovelská 1349/2b, Olomouc

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc

za účasti: **EG.D, s.r.o., IČO: 21055050**
sídlem Lidická 1873/36, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2025, č. j. KUOK 103820/2025,

takto:

- I. Žaloba se vylučuje k samostatnému projednání v části směřující proti výroku o náhradě za vyvlastnění uvedenému v bodu III výrokové části rozhodnutí Magistrátu města Prostějov ze dne 23. 10. 2024, č. j. PVMU 208205/2024 22, potvrzenému rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 9. 2025, č. j. KUOK 103820/2025.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Magistrát města Prostějov (dále jen „vyvlastňovací úřad“) rozhodnutím ze dne 23. 10. 2024, č. j. PVMU 208205/2024 22 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), rozhodl podle § 24 odst. 3 písm. a) zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění zákona č. 284/2021 Sb. (dále jen „zákon o vyvlastnění“) o omezení vlastnického práva žalobců k budově č. p. X na pozemku parc. č. st. X v k.ú. X (dále jen „budova“) tím, že zřídil věcné břemeno – služebnost ve prospěch osoby zúčastněné na řízení (dále jen „vyvlastnitel“) za účelem uskutečnění stavby „X, kabel NN, H.“ (dále jen „záměr“). Věcné břemeno spočívá v právu vyvlastnitel zřídit a provozovat na budově zařízení distribuční soustavy, a to nové kabelové vedení NN a přípojkovou skříň včetně všech součástí a příslušenství, dle územního rozhodnutí ze dne 22. 9. 2020, č. j. PVMU 99042/2020 61. Vyvlastňovací úřad dalšími výroky určil, že vyvlastnitel je povinen zahájit uskutečnění účelu vyvlastnění nejpozději do 4 let od právní moci rozhodnutí a přiznal každému ze žalobců jednorázovou náhradu ve výši 5 000 Kč.
2. Rozhodnutím ze dne 21. 1. 2025, č. j. KUOK 8657/2025, žalovaný zamítl odvolání žalobců proti prvostupňovému rozhodnutí a potvrdil je. Společnou žalobou ze dne 19. 2. 2025 se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí ze dne 21. 1. 2025, č. j. KUOK 8657/2025, přičemž zdejší soud jejich žalobě vyhověl a rozsudkem ze dne 20. 5. 2025, čj. 30 A 9/2025-52, rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2025, č. j. KUOK 8657/2025, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
3. Následně žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 9. 2025, č. j. KUOK 103820/2025 (dále jen „napadené rozhodnutí“), změnil prvostupňové rozhodnutí, a to v odůvodnění na straně 14 v části, kde je vypořádána námitka žalobců týkající se alternativní trasy stavebního záměru. Ve zbývající části rozhodnutí potvrdil.
4. Společnou žalobou ze dne 15. 10. 2025 podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobci domáhají zrušení napadeného rozhodnutí.

Žaloba

5. Žalobci jsou vlastníky pozemku parc. č. st. X v k.ú. X a na něm stojící budovy č. p. X. Namítají, že od počátku se záměrem nesouhlasí, elektrické vedení bylo v nedávné době revitalizované a je plně funkční. Záměr je zbytečný a nepotřebný. Vyhovuje jen potřebám pana H., který stavební záměr inicioval. V obci je většina domů zateplená a zásahem do fasády dojde k narušení termoregulačních vlastností budovy.
6. V prvé řadě žalobci namítají chybný procesní postup žalovaného, který v napadeném rozhodnutí změnil prvostupňové rozhodnutí pouze v odůvodnění. Problém předchozího řízení spočíval v tom, že správní orgány se vůbec nezabývaly alternativním řešením stavebního záměru, které navrhovali žalobci. Žalovaný vytváří nové skutkové závěry, k nimž Magistrát města Prostějova vůbec nedospěl. Žalovaný například tvrdí, že umístění skříňe mimo zdi domu by bylo ojedinělým řešením v obci, což není pravdou. Celý nově doplněný text odůvodnění obsahuje pouze spekulace a ničím nepodložené domněnky žalovaného, který ve věci neprovedl žádné nové důkazy na podporu svých tvrzení. Chybí

jakákoliv vyjádření z oblasti elektrotechniky, místní šetření a další důkazy. Žalovaný nezohlednil ani zprávu Ing. J., kterou předložili žalobci. Žalovaný měl prvoinstanční rozhodnutí zrušit a zavázat vyvlastňovací úřad k doplnění dokazování ohledně alternativní trasy elektrického vedení. Žalovaný svým postupem znemožnil žalobcům brojit proti jeho novým „zjištěním“ v rámci odvolacího řízení.

7. Za druhé žalobci nesouhlasí se závěrem žalovaného, že navrhovaná alternativní trasa elektrického vedení na pozemku města Prostějova není možná. Žalovaný účelově používá jen části normy ČSN. Norma ČSN přitom připouští, že se na chodníku může nacházet překážka. Dle normy v odůvodněných případech ve stísněných podmínkách současného stavu může ojedinělá překážka bodově zúžit průchozí prostor až na 0,90 m. Nebrání tomu ani šířka skříně 27 cm, protože i v tomto případě zůstane zachována šířka 127 cm (tedy ještě o 37 cm více, než připouští norma). Umístění elektrické skříně nebrání ani to, že ostatní skříně by měly být přímo ve zdech sousedních nemovitostí. V případě žalobců je tento požadavek legitimní s ohledem na technický stav budovy. Vizuální ráz dané lokality se také nezmění, neboť samostatně stojící elektrická skříň se v ulici již nachází. Norma ČSN umožňuje umístění více takovýchto zařízení, je-li zachován odstup alespoň 10 m. Tohoto lze s ohledem na šířku budov dosáhnout.
8. Žalovaný odmítl i další variantu, a to umístit elektrickou skříň do pásu zeleně nacházející se na pozemku města Prostějov s tím, že žalobci by se museli dohodnout s vlastníkem pozemku. V případě nesouhlasu města Prostějov by dům zůstal bez připojení k elektrické síti. Město Prostějov nemá důvod bránit tomu, aby se elektrická skříň umístila na jeho pozemek. Žalobci v této souvislosti odkazují na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 17. 6. 2021, č. j. 7 As 70/2021-29, s tím, že žalovaný nerespektuje rozhodovací praxi NSS, z níž vyplývá, že by mělo mít přednost řešení, které počítá s využitím majetku osob veřejného práva před omezováním práv soukromníků. Žalobci jsou přesvědčeni, že je dán dostatečný důvod k tomu, aby se elektrická skříň umístila mimo jejich dům, a to i za cenu umístění skříně na chodník před domem nebo zelený pás. Dostatečně závažným důvodem je narušení statiky domu, což žalobci prokázali zprávou Ing. J. Pouhé kabelové připojení z elektrické skříně umístěné mimo dům je podstatně méně invazivní.
9. Dále žalobci namítají narušení statiky budovy, která již nyní vykazuje závady. Stavební úřad ani vyvlastňovací úřady se statikou domu nezabývaly, i přes řadu předložených důkazů.
10. Žalobci rovněž namítají, že stanovená výše náhrady za vyvlastnění je nízká, neboť částka 10 000 Kč je neadekvátní míře omezení jejich vlastnického práva.
11. Konečně žalobci namítají podjatost vyvlastňovacího úřadu. Důvody podjatosti podle nich spočívají v tom, že Magistrát města Prostějova a jeho odbory nepostupují v jejich případě objektivně, nýbrž v jejich neprospěch. S Magistrátem města Prostějova mají dlouhodobě nepříznivé vztahy. Někteří bývalí zaměstnanci Magistrátu města Prostějova působí nyní u žalovaného. Žalobci vznesli námitku podjatosti zejména proti vedoucímu odboru stavebního Ing. J. K., který nese odpovědnost za nepříznivý postup v záležitostech žalobců.

Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby, přičemž setrval na závěrech vyslovených v napadeném i prvostupňovém rozhodnutí. V napadeném rozhodnutí podrobněji odůvodnil a reagoval na námitky týkající se alternativního technického řešení. Žalovaný tímto nepřekročil rámec odvolacího přezkumu, nýbrž vysvětlil, proč navrženou alternativu nepovažuje za vhodnou.

13. Žalovaný uvedl, že umístění rozvodné skříně mimo budovu by bylo atypické, v dané lokalitě se rozvodné skříně umísťují běžně na fasády objektů. Zároveň by návrh žalobců znamenal zásah do práv další třetí osoby. Tato možnost je sice relevantní, ale nepředstavuje bez dalšího důvod k odepření vyvlastnění. Rozhodné je, zda navržené alternativní řešení je reálně proveditelné a zda není spojeno s obdobným nebo větším zásahem do práv jiných osob. V daném případě nebylo prokázáno, že by navržené varianty byly z hlediska technického nebo provozního realizovatelné a vhodnější než stávající řešení. Žalovaný se také nedopustil deformace či účelové citace technických norem. Technické normy připouští bodové zúžení průchozího prostoru jen ve stísněných podmínkách a výjimečně.
14. Žalovaný se námitkou narušení statiky domu zabýval, nepovažoval ji však za překážku vyvlastnění. Zpráva Ing. J. neuvádí, že by realizace zamýšleného prostupu nutně vedla k narušení statiky domu, ale nedoporučuje zásah neprovádět bez dalších sanačních opatření. Žalovaný opětovně uvedl postup při stanovení výše náhrady za vyvlastnění a názor k námitce podjatosti správních orgánů.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobami k tomu oprávněnými, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
16. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
17. O věci samé soud rozhodl bez nařízení jednání. Žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil ve vyjádření ze dne 21. 11. 2025. Žalobci se k výzvě soudu nevyjádřili, a soud má tedy za to, že i oni s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Dokazování soud neprováděl, neboť vycházel z obsahu předloženého správního spisu, který poskytuje dostatečný podklad pro posouzení věci. Náhledem do veřejně přístupného katastru nemovitostí a mapové aplikace ([www. mapy.cz](http://www.mapy.cz)) soud pouze ověřil skutečnosti vycházející ze spisu.

Posouzení věci soudem

18. Na úvod považuje soud za nutné předesílit, že zruší-li soud rozhodnutí správního orgánu, je vysloveným právním názorem vázán nejenom správní orgán, ale i soud, jestliže rozhoduje za jinak nezměněných poměrů v téže věci. Tím je zaručen požadavek legitimního očekávání a předvídatelnosti soudního rozhodování (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2024, čj. 9 As 66/2023-72).
19. Pokud soud ve zrušujícím rozsudku některou žalobní námitku neshledal důvodnou, znamená to pro správní orgán, že posouzení této otázky není povinen měnit, vyjma případů, kdy dojde ke změně skutkového či právního stavu, která změnu právního hodnocení odůvodňuje. Neznamená to však, že by žalobce nemohl takové posouzení znovu napadnout v žalobě proti novému správnímu rozhodnutí, popř. i v kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 5 Afs 91/2012-41, bod 47).
20. Soud považuje za důležité uvést, že žalobní námitky jsou stejnými námitkami uplatněnými žalobcem v odvolání a v podstatě se neliší od námitek uplatněných v předcházejícím

správním i soudním řízení (sp. zn. 30 A 9/2025). Převážnou část námitek tvoří argumentace týkající se alternativního řešení záměru, zbytečnosti záměru, nepřiměřené výše náhrady, podjatosti Magistrátu města Prostějova a žalovaného. Jak NSS setrvale judikuje, v žalobě je třeba odlišovat uplatněné žalobní námitky a jednotlivé dílčí argumenty na jejich podporu. Odkáže-li soud v případě shody mezi svým názorem a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí na toto odůvodnění, jde o běžnou a možnou praxi, neboť není smyslem soudního přezkumu opakovat již dříve vyřčené (srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS). Ze stejného důvodu není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž, co již soud vyslovil v dřívějším zrušujícím rozsudku. V souladu se zásadou hospodárnosti a ekonomie řízení není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené a vysvětlovat stejné důvody, které k předmětnému závěru vedly. Soud tudíž shledává vhodným využití odkazu na již učiněné závěry ve zrušujícím rozsudku ohledně námitek, které považuje za vyřešené v předcházejícím soudním řízení.

21. Soud rekapituluje, že předmětem stavebního záměru je v daném případě výstavba elektrického vedení (podzemní kabel NN) v ulici X v X, místní části X, které má nahradit stávající nadzemní vedení, jež rozvádí elektrickou energii do jednotlivých odběrných míst v lokalitě. Součástí stavebního záměru je též umístění kabelových přípojkových skříní do fasád jednotlivých domů. Jde o součásti distribuční soustavy ve vlastnictví vyvlastnítele, které mají tvořit koncové body, k nimž se napojí elektrické přípojky ve vlastnictví odběratelů (zde žalobců). Žalobci nesouhlasí především s tím, aby do fasády jejich domu byla umístěna taková přípojková skříň (do výklenku o rozměrech 0,35 m x 0,63 m x 0,25 m).
22. Podle § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění platí, že *vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním dosavadních práv vyvlastňovaného. Vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem.*
23. Podle § 4 odst. 1 zákona o vyvlastnění *lze vyvlastnění provést jen v takovém rozsahu, který je nezbytný k dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem.* Podle odst. 2 platí, že *veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení.*
24. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“) platí, že vybrané činnosti regulované energetickým zákonem, mezi nimiž je uvedena i *distribuce elektřiny, se uskutečňují ve veřejném zájmu. Stavby sloužící pro tyto činnosti a stavby s nimi související jsou zřizovány a provozovány ve veřejném zájmu. Pro zřízení a provozování stavby [...] distribuční soustavy [...] lze odejmout nebo omezit vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě podle jiného právního předpisu.*
25. Podle § 25 odst. 4 energetického zákona je *provozovatel distribuční soustavy povinen zřídit věcné břemeno umožňující využití cizí nemovitosti nebo její části pro účely uvedené v odstavci 3 písm. e), a to smluvně s vlastníkem nemovitosti za jednorázovou náhradu; v případě, že [...] nedošlo k dohodě s ním a jsou-li dány podmínky pro omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě podle zvláštního právního předpisu, vydá příslušný vyvlastňovací úřad na návrh příslušného provozovatele distribuční soustavy rozhodnutí o zřízení věcného břemene umožňujícího využití této nemovitosti nebo její části.*

26. K opětovné námitce žalobců o nepotřebnosti stavebního záměru, soud podává, že pro posouzení dané věci je rozhodné, že soud již dříve v posuzované věci rozhodoval, a ačkoliv předcházející rozhodnutí žalovaného bylo z jiných důvodů zrušeno, soud se ve svém zrušujícím rozsudku podrobně zabýval a vyjádřil také k namítané nepotřebnosti, resp. existenci veřejného zájmu na výstavbě nového elektrického vedení. Soud tedy ve své dřívější rozhodovací činnosti případ přímo osob žalobců meritorně posuzoval a potvrdil existenci veřejného zájmu na provedení daného záměru, přičemž vypořádal i námitky směřující k jeho zbytečnosti a bezpečnosti. Žalobci v žalobě ze dne 15. 10. 2025 neuvedli žádné nové okolnosti, proto soud na svém závěru sděleném ve zrušujícím rozsudku setrvává a plně na něj odkazuje (viz bod 20 až 26 zrušujícího rozsudku).
27. Soud již také vysvětlil svůj pohled na údajnou podjatost Magistrátu města Prostějov a Krajského úřadu Olomouckého kraje (bod 45 až 55 zrušujícího rozsudku), včetně vedoucího stavebního úřadu Ing. K. Důvody tvrzené podjatosti spatřují žalobci primárně v tom, že správní orgány nepostupují objektivně, se žalobci mají nepříznivé vztahy. Žalobci ovšem nepředložili žádnou argumentaci, která by se dala podřadit pod důvody podjatosti stanovené v § 14 odst. 1 správního řádu. Nedoložili existenci žádných objektivních okolností, které jsou způsobilé vyvolat oprávněné pochybnosti o nezáujatosti této osoby v konkrétním případě. Soud opět setrval na svých závěrech vyjádřených ve zrušujícím rozsudku a plně na něj odkazuje.
28. Stejně tak zůstává soud na svých závěrech týkajících údajného ohrožení statiky domu (bod 57 až 59 zrušujícího rozsudku). Žalobci v žalobě neuvedli žádné nové skutečnosti, na základě kterých by soud mohl tuto otázku hodnotit odlišně.
29. Uvedené námitky nejsou důvodné.

Alternativní umístění záměru

30. Soud přezkoumal, zda se žalovaný řádně vypořádal s námitkou žalobců, že elektrická přípojka může být umístěna na chodník před budovou (pozemek parc. č. XA, druh pozemku - ostatní plocha, způsob využití - ostatní komunikace, v k.ú. X ve vlastnictví města X), a dospěl k závěru, že vypořádání námítky a doplnění odůvodnění je dostatečné.
31. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že variantu výstavby přípojky na chodníku posoudil, avšak její realizace není možná z technických a normových důvodů. Konkrétně vycházel z požadavků ČSN 73 6110 – Projektování místních komunikací, podle níž musí být zachována minimální šířka volného profilu chodníku pro bezpečný pohyb chodců. Z podkladů vyplývá, že chodník v místě navrhovaného umístění elektrické přípojky má šířku cca 162 cm [např. stanovisko k alternativnímu umístění přípojkové skříně ze dne 21. 8. 2025 a 23. 7. 2025, veřejně přístupný katastr nemovitostí, internetové mapové aplikace (www.mapy.cz)], šířka přípojkové skříně je 25 cm. Přípojkovou skříň nelze umístit přímo na budovu č. p. X, ale ve vzdálenosti minimálně 10 cm od zdi. Průchodnost chodníku by tedy byla snížena na 127 cm, přičemž norma stanoví minimální šířku 150 cm. Umístění přípojky by vedlo k zásahu do konstrukce chodníku a snížení jeho šířky pod normový limit. Umístění záměru na chodník před budovou by také bylo v rozporu s cíli vyhlášky č. 104/1997 Sb., dle které je při stavebních úpravách stávajících komunikací nutno zlepšovat kvalitu komunikace zvýšením bezpečnosti a plynulosti provozu.
32. Soud konstatuje, že správní orgán identifikoval námitku, posoudil ji podle relevantních technických norem a provozních požadavků a své závěry, se kterými se soud ztotožnil,

srozumitelně odůvodnil. Odůvodnění je přezkoumatelné a odpovídá požadavkům § 68 odst. 3 správního řádu. Soud proto neshledal v tomto ohledu nezákonnost napadeného rozhodnutí.

33. K požadavku žalobců na uplatnění výjimky, kdy ČSN 73 6110 stanoví, že „*v odůvodněných případech ve stísněných podmínkách současného stavu může ojedinělá překážka bodově zúžit průchozí prostor až na 0,90 m*“ soud doplňuje, že výjimka je určena pro existující stav, kde prostorové poměry nelze reálně změnit (např. historická zástavba, úzké ulice). Nejde o situace, kdy je dostatek místa a zúžení by vzniklo pouze zvoleným technickým řešením. V daném místě chodník splňuje normové požadavky a zúžení by bylo způsobeno volbou technického řešení, nikoli stísněnými podmínkami. Proto nelze aplikovat výjimku a soud nepovažuje tuto námitku žalobců za důvodnou.
34. K dalšímu návrhu na alternativní umístění záměru do zeleného pásu žalovaný uvedl, že takovéto řešení by bylo v rozporu s § 45 odst. 8 energetického zákona, jelikož záměr by nebyl umístěn na hranici pozemku zákazníka, muselo by dojít k dohodě mezi žalobci a městem Prostějov o vedení přípojkových kabelů přes jeho pozemek (pod chodníkem), v případě nesouhlasu města by žalobci nebyli připojeni k distribuční síti, veškeré náklady s opravami – včetně rozkopání chodníku apod. by hradili žalobci. V dané lokalitě by takové umístění bylo ojedinělé a narušovalo by celkový vzhled ulice.
35. Podle § 45 odst. 8 energetického zákona *elektrická přípojka nízkého napětí slouží k připojení jedné nemovitosti; na základě souhlasu vlastníka přípojky a provozovatele distribuční soustavy lze připojit i více nemovitostí. Elektrická přípojka nízkého napětí končí u venkovního vedení hlavní domovní pojistkovou skříní, u kabelového vedení hlavní domovní kabelovou skříní. Tyto skříně jsou součástí přípojky. Hlavní domovní pojistková skříň, popřípadě hlavní domovní kabelová skříň se umísťuje na objektu zákazníka, na hranici nebo v blízkosti hranice jeho nemovitosti.* S ohledem na závěr citovaného ustanovení se soud na rozdíl od žalovaného nedomnívá, že by umístění přípojky v zeleném pásu na pozemku parc. č. 88/1 bylo *a priori* v rozporu se zákonem.
36. Žalovanému ale lze dát za pravdu, že vlastnické právo města Prostějov požívá stejné ochrany jako vlastnické právo žalobců a zásah do tohoto vlastnictví, ať už vybudováním elektrické přípojky nebo vedením přípojkových kabelů, je nutné hodnotit stejnou měrou jako zásah do vlastnického práva žalobců. Dle rozsudku NSS ze dne 11. 1. 2024, č. j. 7 As 249/2022-28, na který žalobci odkazují, „*Vyvlastňovací orgány tedy nemají povinnost podrobně vyhodnotit každou v úvahu přicházející alternativní trasu (či umístění) veřejně prospěšné stavby, které se vyvlastňovací řízení týká. Jejich úkolem je však přesvědčivě zdůvodnit, z jakých důvodů nelze realizovat kvalifikovaný relevantní návrh konkrétního alternativního řešení, zvláště pak lze-li podle tohoto návrhu využít stejně dobře pozemků státu, obce, vyvlastnitele, respektive subjektů, u kterých lze presumovat zájem na vybudování dané veřejně prospěšné stavby. Nemusí se přitom nutně jednat o návrh zpracovaný formou projektové dokumentace (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 17. 6. 2021, č. j. 7 As 70/2021-29 a ze dne 22. 4. 2022, č. j. 4 As 375/2021-77). Požadavek na míru kvalifikovanosti návrhu by měl sledovat povahu stavby. Se zvyšujícími se požadavky na posouzení vlivu stavby na okolí (a zásah do práv) a její technické řešení souvisí i rostoucí důraz na odbornost nabízeného alternativního návrhu. Zajisté se na první pohled nabízí jiná míra odbornosti a technické dostatečnosti návrhu alternativního řešení vedení vysokého napětí (sloupů) oproti stavbě dálnice či vodního díla.*“

37. Ačkoli je soudu známa relevantní judikatura, je nezbytné každý případ posuzovat individuálně s ohledem na jeho konkrétní skutkové okolnosti. Judikatura poskytuje vodítko pro rozhodování, avšak nelze ji aplikovat mechanicky, soud musí zohlednit specifika projednávané věci, a to i s ohledem na povahu stavby. Nelze odhlédnout od skutečnosti, že v případě posuzovaném shora uvedeným rozsudkem NSS se jednalo o realizaci stavebního objektu „SO 501 Přeložka VTL plynovodu v km 76,130“, souvisejícího s veřejně prospěšnou stavbou rychlostní silnice (dálnice) „R4 (04) Mirovice“. Dálnice představuje stavbu ve veřejném zájmu, plní funkci veřejné infrastruktury dostupné všem, jejím účelem je sloužit široké veřejnosti. Je tedy zcela legitimní požadovat, aby k realizaci takové stavby byly primárně využity pozemky ve vlastnictví veřejnoprávních korporací.
38. Oproti tomu elektrická přípojka slouží primárně individuálnímu zájmu, neboť slouží pouze potřebám vlastníka odběrného místa a je určena výlučně k užívání vlastníkem konkrétní nemovitosti. V případě elektrické přípojky má zájem na jejím vybudování převážně vlastník budovy, tj. žalobci, nikoliv široká veřejnost. Neplatí proto, že zájem na ochraně vlastnického práva města Prostějova by měl v zájmu vybudování elektrické přípojky (popř. vedení dalších kabelů pod chodníkem) sloužící výlučně žalobcům automaticky ustoupit ochraně jejich vlastnického práva. Nelze tedy mechanicky uplatnit stejnou úvahu jako v citovaném rozsudku NSS, neboť intenzita veřejného zájmu na umístění stavby je v tomto případě nesrovnatelně nižší.
39. Ve vyvlastňovacím řízení má vyvlastňovací úřad pravomoc a povinnost zabývat se v rámci posouzení přiměřenosti omezení vlastnického práva i otázkou, zda nelze téhož cíle dosáhnout způsobem méně omezujícím práva vlastníka. V daném případě žalobci přednesli argumentaci, proč nemá být přípojková skříň umístěna do stěny jejich domu (možné narušení statiky, porušení nové fasády a izolace), ale na pozemku města p. č. XA, konkrétně v zeleném pásu. Na druhé straně žalovaný přednesl příslušnou a přesvědčivou argumentaci, že toto alternativní řešení použít nelze a omezení vlastnického práva žalobců je skutečně nezbytným, jediným účelným, logickým řešením, které neomezuje vlastnictví jiného vlastníka v zájmu žalobců. S přednesenou argumentací žalovaného se soud ztotožňuje. Elektrická přípojka bude zřízena k připojení budovy k elektrické distribuční síti, tj. připojení je převážně v zájmu žalobců. Zatížení veřejného majetku by znamenalo omezení jeho obecného užívání a mohlo by vést k zásahu do veřejného zájmu na zachování bezpečnosti a dostupnosti komunikací. Naproti tomu vyvlastnění části soukromé stavby, která je přímo spojena s potřebou jejího vlastníka, představuje řešení, jež minimalizuje zásah do vlastnictví jiných osob, neomezuje užívání veřejného prostranství a respektuje princip proporcionality. Hodnocení proporcionality, resp. alternativních řešení navrhovaných žalobci provedené žalovaným je tedy podle soudu logické a řádně odůvodněné.
40. Soud si je vědom samostatně stojící elektrické přípojky (zřejmě na pozemku parc. č. XB či XC), na kterou žalobci upozorňovali, nicméně nejde o zcela srovnatelnou situaci jako v projednávaném případě. Tato elektrická přípojka je umístěná u hranice mezi pozemky parc. č. XB či XC, stojí v zatravněné a neopevněné ploše vedle chodníku. Na obou zmíněných pozemcích se v současnosti nenachází žádné stavby, a nebylo tedy možné umístit přípojku do jakékoliv stavby. Přitom v případě budoucího zastavění i pozemku č. XB (či XC) může být zmíněná přípojka přemístěna do nově vybudované stavby či oplocení. Navíc není zřejmé, jaký je vztah vlastníka přípojky a vlastníka pozemku. Z ničeho tedy nevyplývá, že by přípojka byla umístěna na pozemku jiného vlastníka, jak se toho domáhají žalobci.

41. Oba případy se tedy v mnoha aspektech liší. Přípojka u pozemku parc. č. XB stojí volně, neboť na pozemku není žádná stavba, a není zřejmé ani to, že by snad stála na pozemku jiného vlastníka. U domu žalobců není možné jiné řešení než přípojku umístit do fasády anebo na pozemek města před domem. Vzniká zde tedy střet mezi vlastnickými právy dvou vlastníků, a to města Prostějova a žalobců. Jde přitom o zastavěný pozemek, kdy je umístění přípojky do stavby vlastníka technicky možné a navíc i přiměřené.
42. V každém jednotlivém případě je třeba hodnotit konkrétní okolnosti a důvody, které vedly k umístění přípojky na veřejné prostranství. Umístění jedné (nebo i více přípojek) do veřejného prostranství, byť by se jednalo o okolní zástavbu, nezakládá nárok na obdobné umístění přípojky všem vlastníkům odběrných míst v okolí. Umísťování přípojek na veřejná prostranství by se totiž nemělo stát pravidlem, ale pouze výjimkou určenou k řešení situací, kdy jiné řešení není technicky možné či přípustné (např. z důvodu památkové ochrany apod.).
43. Uvedené závěry nevyvrací ani žalobci namítané ohrožení statiky jejich domu. Jak již soud uvedl v předchozím zrušujícím rozsudku (bod 57), povolení a technický způsob realizace umístěné stavby není otázkou, kterou by se mohl zabývat vyvlastňovací úřad ve vyvlastňovacím řízení. V územním řízení týkajícím se umístění stavby i v navazujícím soudním řízení (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2023, čj. 29 A 15/2021-118) již bylo potvrzeno, že k umístění přípojky do fasády budovy může dojít, přičemž stavebník má povinnost postupovat takovým způsobem, aby nedošlo k poškození budovy a po realizaci uvést budovu do odpovídajícího stavu (tj. zejm. zapravit fasádu). Navíc zásahům do budovy by nebylo možné se vyvarovat ani v případě navrhovaných alternativních umístění přípojky, neboť i v takovém případě by bylo třeba dovést kabelové vedení skrze zeď do budovy.
44. Soud tedy dospěl závěru, že námitky žalobců týkající se alternativního umístění záměru nejsou důvodné.

Nesprávný úřední postup

45. Odvolací řízení v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) stojí dle § 90 na apelačním principu, který umožňuje na rozdíl od principu kasačního odvolacímu správnímu orgánu rozhodnout o věci samé v případě, že shledal pochybení na straně správního orgánu prvního stupně. V tomto ustanovení jsou správnímu orgánu dány na výběr tři různé možnosti, jak se vypořádat s rozhodnutím správního orgánu prvního stupně. Odvolací správní orgán může rozhodnutí nebo jeho část zrušit a zastavit řízení, rozhodnutí zrušit a věc vrátit k novému projednání nebo napadené rozhodnutí změnit. Zrušení rozhodnutí a vrácení věci odvolacím orgánem zpět na první stupeň je až krajní možností, jak řešit vady rozhodnutí prvního stupně zjištěné v odvolacím řízení. Pokud je možné napadené rozhodnutí změnit, je odvolací orgán povinen tak v zájmu hospodárnosti řízení učinit (viz rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2018, č. j. 6 As 286/2018-34). Stejně tak je odvolací orgán oprávněn zaujmout jiný právní názor a posoudit zjištěný skutkový stav po právní stránce odlišně, než správní orgán prvního stupně.
46. Dále je tímto ustanovením umožněno odvolacímu správnímu orgánu změnit rozhodnutí v části odůvodnění, je-li to zapotřebí k odstranění vad odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Správní orgán tak může učinit v případě, že samotný výrok rozhodnutí považuje za správný a nepřistoupí k jeho změně. Doplnění odůvodnění nezasahuje do práv

účastníka, protože výrok zůstává stejný. Naopak zlepšuje transparentnost a srozumitelnost rozhodnutí. Změnu odůvodnění odvolací správní orgán činí výrokem rozhodnutí o odvolání. [K tomu také např. souhrnná zpráva veřejného ochránce práv za rok 2015, ve které ombudsman odvolací orgány nabádá, že nemusí věc kvůli nedostatkům vracet k novému projednání správním orgánům nižšího stupně, nýbrž mohou chyby rovnou napravit. Zdlouhavé procesy neustálého vracení věci odvolacím orgánem k novým projednáním (tzv. procesní ping-pong) označuje veřejný ochránce práv za nesprávný úřední postup vedoucí k průtahům].

47. V posuzované věci vyvlastňovací úřad na straně 14 svého rozhodnutí odmítl posuzovat alternativní umístění záměru, jelikož takovou námitku bylo možné uplatnit pouze v územním řízení. Žalovaný naproti tomu v návaznosti na rozsudek zdejšího soudu č. j. 30 A 9/2025-52 oba návrhy na alternativní umístění záměru posoudil, reagoval na konkrétní námitky a návrhy odvolatelů (žalobců). Po posouzení podkladů prvoinstančního řízení i odvolacího řízení (viz níže), dospěl ke stejným závěrům o vyvlastnění jako vyvlastňující úřad. Doplnil však a upřesnil jeho rozhodnutí právě o řešení alternativního umístění záměru v odůvodnění.
48. Žalovaný opatřil stanovisko od vyvlastnítele a městského úřadu Prostějov, stanovisko odboru správy a údržby majetku města Prostějov týkající se alternativního umístění záměru, ze kterých při svém uvážení vyšel a doplnil závěry vyvlastňovacího úřadu. S těmito podklady měli žalobci možnost se seznámit a vyjádřit se k nim (viz výzva žalovaného ze dne 28. 5. 2025, č. j. KUOK 91040/2025).
49. Žalovaný postupoval v souladu s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu, když doplnil odůvodnění rozhodnutí vyvlastňovacího orgánu o vypořádání námítky, na kterou se prvostupňový orgán nezaměřil. V rámci odvolacího řízení provedl dokazování, čímž naplnil zásadu hospodárnosti a povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 a § 6 správního řádu). Věcný závěr o meritě věci zůstal shodný s rozhodnutím vyvlastňovacího úřadu, žalovaný pouze rozšířil a zpřesnil odůvodnění tak, aby bylo úplné a přezkoumatelné. Tento postup je přípustný, neboť nezakládá újmu účastníkům řízení a respektuje jejich právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Proto soud tuto námitku shledal nedůvodnou.

Náhrada za vyvlastnění

50. Pokud jde o část žaloby týkající se přiznané náhrady za vyvlastnění, je třeba uvést, že přezkum této části napadeného a prvostupňového rozhodnutí patří do výlučné pravomoci soudů rozhodujících v řízení podle občanského soudního řádu. Podle § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění totiž lze v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle soudního řádu správního přezkoumat pouze výrok o vyvlastnění podle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění. Naproti tomu výrok o náhradě za vyvlastnění podle § 24 odst. 4 zákona o vyvlastnění se projednává (pouze) v občanském soudním řízení. V nyní projednávané věci tedy specializovaný senát jako soud rozhodující v soudním řízení správním nemá pravomoc rozhodnout o části žaloby směřující proti výroku o náhradě za vyvlastnění.
51. Soudu proto nezbylo, než žalobu v této části směřující proti výroku o náhradě za vyvlastnění vyloučit k samostatnému řízení (*per analogiam* podle § 39 odst. 2 s. ř. s.). Vyloučená věc bude následně předána senátu zdejšího soudu rozhodujícímu ve věcech podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, který je k projednání této

části žaloby věcně a místně příslušný.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

52. Soud na základě výše uvedených zjištění a úvah dospěl k závěru, že žaloba není důvodná v části týkající se výroku o vyvlastnění, a proto ji v této části zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
53. Soud neprovedl dokazování listinami, jež žalobci navrhli jako důkazy svých tvrzení. Část navržených listin (vyjádření statika, zpráva o revizi el. zařízení) je součástí správního spisu, jehož obsahem se dokazování v řízení před soudy ve správním soudnictví neprovádí. Pokud jde o předloženou fotografii přípojky umístěné mimo budovu, vyšel soud z tvrzení žalobců o existenci dané přípojky, což ostatně ani žalovaný nezpochybnil. Provedení důkazu listinou k prokázání této nezpochybněné skutečnosti by tak za daných okolností bylo nadbytečné.
54. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci ve věci úspěch neměli (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.
55. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost, nemohly jí vzniknout náklady podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Soud neshledal ani důvodů zvláštního zřetele hodných, které by přiznání nákladů řízení osobě zúčastněné na řízení odůvodňovaly, proto rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 15. ledna 2026

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu